

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 21 grudnia 2020 r.

Poz. 9955

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR KN-I.4131.1.797.2020.7

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 10 grudnia 2020 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.)

orzekam

nieważność § 5 ust. 1 pkt 1 w zakresie wyrazów: „oraz ocenę wzorową z zachowania”, § 5 ust. 1 pkt 2 w zakresie wyrazów: „oraz wzorową ocenę z zachowania”, § 5 ust. 1 pkt 3 w zakresie wyrazów: „oraz wzorową ocenę z zachowania”, § 5 ust. 2 pkt 4, § 7 ust. 1 zdanie drugie i § 7 ust. 2 w zakresie wyrazów: „niewłaściwie wypełnione lub” uchwały nr 232/XVII/2020 Rady Miejskiej w Wieleniu z dnia 4 listopada 2020 r. w sprawie zasad udzielania nagród Burmistrza Wielenia, za osiągnięcia w nauce uczniom, dla których organem prowadzącym jest gmina Wielenie – ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

Uchwała nr 232/XVII/2020 Rady Miejskiej w Wieleniu w sprawie zasad udzielania nagród Burmistrza Wielenia, za osiągnięcia w nauce uczniom, dla których organem prowadzącym jest gmina Wielenie (zwana dalej: „uchwałą”) została podjęta na sesji w dniu 4 listopada 2020 r. Jako podstawę prawną uchwały powołano: "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327)".

Uchwałę doręczono Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 13 listopada 2020 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje.

Zgodnie z art. 90t ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327), jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży (pkt 1) oraz wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży (pkt 2). W świetle natomiast ust. 4 omawianego przepisu, w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

W § 5 ust. 1 uchwały zapisano: „Uczeń może otrzymać nagrodę wyłącznie w przypadku, gdy spełnia następujące kryteria dotyczące wyników nauczania: 1) uczniowie szkół podstawowych winni uzyskać na świadectwie ukończenia szkoły – średnią ocen minimum 5,2 oraz ocenę wzorową z zachowania; 2) uczniowie technikum winni uzyskać na świadectwie ukończenia technikum – średnią ocen minimum 4,75

oraz wzorową ocenę z zachowania; 3) uczniowie liceum ogólnokształcącego winni uzyskać na świadectwie ukończenia liceum ogólnokształcącego – średnią ocen minimum 4,75 oraz wzorową ocenę z zachowania”. Z kolei w § 5 ust. 2 uchwały, rada ustaliła, że w sytuacji wystąpienia większej liczby uczniów spełniających kryteria do otrzymania nagrody, uczniowie podlegają dodatkowym kryteriom. Następnie rada postanowiła, że jednym z tych kryteriów będzie „zaangażowanie w życie szkoły”, co wynika z § 5 ust. 2 pkt 4 uchwały.

Tymczasem w świetle uregulowań art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy o systemie oświaty, jedynym dopuszczalnym kryterium przyznania pomocy na wspieranie edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży są uzdolnienia dzieci i młodzieży. Zatem takim kryterium może być średnia uzyskanych ocen, uzyskanie określonego miejsca na zawodach sportowych, konkursach artystycznych lub olimpiadach przedmiotowych. Rada nie może natomiast wprowadzać żadnych dodatkowych kryteriów, m.in. związanych z oceną z zachowania. Powyższy pogląd podzielono w uzasadnieniu wyroku WSA w Poznaniu z dnia 5 maja 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 207/16: „(...) nie można uzależniać przyznania pomocy od oceny zachowania. Regulamin, o którym mowa w art. 90t ust. 1 u.s.o. jest źródłem prawa powszechnie obowiązującego na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. Przepis art. 90t ust. 1 u.s.o. nie wskazuje na inne kryteria, czy też cechy, które pozwalałyby na rozróżnienie uczniów. Jedynie kategoria bycia uczniem uzdolnionym posiadającym konkretne osiągnięcia i wyniki w nauce powinna stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Szczegółowe warunki udzielania stypendium powinny być ustalone w taki sposób, aby zapewnić realizację wsparcia uczniów uzdolnionych bez ich różnicowania według innych, niż określone w ustawie, kryterium »wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży«”. W odniesieniu do uzależniania wsparcia od oceny zachowania wypowiedziano się również w uzasadnieniu wyroku WSA w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 322/19: „taki warunek udzielenia wsparcia, jak ocena z zachowania, nie może stanowić przesłanki przyznania pomocy (stypendium oraz nagrody) na podstawie art. 90t ust. 4 u.s.o. Przepis ten bowiem *expressis verbis* stanowi, że stypendium jest formą wsparcia adresowaną do »uczniów uzdolnionych«. Zatem w świetle uregulowań art. 90t ust. 4 w zw. z ust. 1 pkt 2 u.s.o. jedynie kryterium bycia uczniem uzdolnionym (a nie, mówiąc nieco żartobliwie: uczniem »ugrzeczniczonym«), posiadającym konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce, powinno stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Przywołane przepisy nie wskazują na inne kryteria, czy też cechy, które pozwalałyby na rozróżnienie uczniów (por. wyrok WSA z 14.03.2011 r., IV SA/GI 25/11, CBOSA). Rada gminy nie może więc wprowadzać żadnych dodatkowych kryteriów, w tym związanych z oceną z zachowania”.

W § 7 ust. 1 zdaniu drugim uchwały zapisano: „Formularz wniosku określa załącznik do niniejszej uchwały”. Zgodnie z § 7 ust. 2 uchwały: „Wnioski niewłaściwie wypełnione lub złożone po terminie, nie będą rozpatrywane”.

Zdaniem organu nadzoru żaden z przepisów ustawowych nie określa upoważnienia rady gminy do określania konsekwencji niewłaściwego wypełnienia przez dyrektora szkoły wniosku o przyznanie nagrody w postaci jego nierozpatrzenia. Jak podkreślił WSA w Rzeszowie w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 sierpnia 2019 r., sygn. akt II SA/Rz 692/19: „Wzór wniosku może służyć jedynie pomocą, ale w żadnym razie braki formalne wniosku poprzez błędne jego wypełnienie nie mogą stanowić podstawy do odmowy przyznania stypendium za wyniki w nauce [...]”. W uzasadnieniu wyroku WSA w Poznaniu z dnia 6 lutego 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 1061/18 stwierdzono natomiast: „Delegacja wynikająca z art. 90t ust. 4 u.s.o. uprawnia Radę do określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakresu tej pomocy, w tym stypendiów dla uzdolnionych uczniów oraz trybu postępowania w tych sprawach, co nie stanowi przeszkody do uchwalenia wzoru wniosku, jednakże traktowany może być jedynie jako forma pomocy dla wnioskodawcy, a nie warunek formalny, który nie będzie rozpatrywany w przypadku braku złożenia wniosku na uchwalonym załączniku”. Tym samym powyższe przepisy uchwały, w zakresie wskazanym w sentencji, naruszają prawo w stopniu istotnym.

Na marginesie organ nadzoru zwraca uwagę, że zarówno do wersji uchwały doręczonej organowi nadzoru, jak i do wersji uchwały opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 8727) nie załączono formularza, o którym mowa w § 7 ust. 1 zdaniu drugim uchwały.

Zdaniem organu nadzoru, wymienionych w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego przepisów ocenianej uchwały nie można uznać za prawidłową realizację kompetencji przyznanej radzie gminy mocą art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy o systemie oświaty, co pociąga za sobą konieczność stwierdzenia ich nieważności.

Wobec powyższego, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

wz. Wojewody Wielkopolskiego

I Wicewojewoda Wielkopolski

(-) Aneta Niestrawska

(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska w Wieleniu

Burmistrz Wielenia